

د کتاب مینه والو ته زیری

« افغانستان : د حقیقت لټون »

د افغانستان د سیاسی حالاتو په هکله د مشهور امریکایی لیکوال بروس ریچارډسن خورا مستند کتاب « افغانستان : د حقیقت لټون » له چاپه تازه راوتلی دی. په دې کتاب کی ښاغلی بروس ریچارډسن ډېر ناویل سوي رازونه سپړلي او ډول ډل حقایق یی را برسېره کړي دي.

دا کتاب چی په انگریزی ژبه دی ، په ۴۲۳ مخونو کی د افغان رسالې لخوا چاپ سوئ او د بروس ریچارډسن دقیق سیاسی تحلیلونه په بر کی لري . که غواړی چی د افغانستان د تیرو درو لسيزو او تازه پر مختیاوو له داخلی رازونو ، معاملو او د پردې تر شا د ټولو دسیسو په هکله شواهد ترلاسه کړی او دا معما له دننه څخه درک کړئ نو دا کتاب ضرور ولولی .

تاسی کولای سی دا کتاب د افغان رسالې له ادارې نه ترلاسه کړئ

مژده به علاقه مندان کتاب
« افغانستان : در جستجوی حقیقت »

کتاب خیلی مستند نویسنده مشهور امریکایی بروس ریچاردسن تحت عنوان « افغانستان : در تلاش حقیقت » که راجع به حالات سیاسی افغانستان بوده ، تازه از چاپ بر آمده است . آقای بروس ریچاردسن در این کتاب راز های ناگفته زیادی را فاش و حقایق گوناگون را واضح ساخته است .

این کتاب که به زبان انگلیسی در ۴۲۳ صفحه تدوین شده از طرف افغان رساله بطبع رسیده و دربرگیرنده تحلیل های سیاسی آقای بروس ریچارد سن است.

اگر میخواهید که از رازها ، معاملات و همه دسایس پشت پرده انکشافات تازه و در مجموع از سه دهه افغانستان با خبر شوید و راجع به این معما شواهد زیادی از بطن آن حاصل نمایید ، پس حتماً این کتاب را بخوانید .
شما میتوانید این کتاب را در بدل قیمت از اداره افغان رساله دریافت نمایید

د بروس ریچاردسن د کتاب کره کتنه

"افغانستان: حقیقت لپاره لټون"

هاري-واشنگټن

د افغانستان د تاریخ او سیاسي تحولاتو د پیاوړی محقق او مبصر، د انگلیسی ژبي تکړه لیکوال او ژورنالیست، او د افغانانو د رشتین دوست او ملگري، بناغلي بروس ریچاردسن، نوی کتاب "افغانستان: حقیقت لپاره لټون" تر عنوان لاندې په کال ۲۰۰۸ کې په ۴۸۳ مخونو کې خپور سو. لیکوال د خپل کتاب په سر کې لیکي: دا کتاب په کال ۱۹۸۵ کې هغه وخت پیل سو چې په پاکستان کې د شوروي سفير يو لړ خارجي خبريالان ور وغوښتل او ورته وې ويل که چيرې تاسي افغانستان ته د تېروريستانو (مجاهدينو) سره يو ځای داخل سئ، تاسي به په اصطلاح د مجاهدينو په شان ووژل سئ. زموږ او زموږ د افغاني دوستانو عسکر به ستاسو سره هغه چال چلند وکړي چې د ياغيانو سره يې کوي. (۷ مخ) د شورويانو د تجاوز او اشغال په زمانه کې، بروس ریچاردسن څو ځله په پټه او د افغان مجاهدينو سره په گډه په افغانستان کې دننه اوږده، تلپاته، او یادگاري سفرونه کړي دي. د هغه ملک په تاریخ، کلتور، قومونو، سیاست، او روانو تحولاتو کې يې ژوري څېړني کړي دي. هغه د خپل عمر ډېره برخه د افغاني جامعي په پېژندلو او کشفولو کې تېره کړېده. د افغانستان په باب يې د امریکا په مشهورو مجلو او ورځپاڼو لکه نیویارک ټایمز، نیوز ویک، وال سټریټ ژورنال، واشنگټن پوسټ، شیکاگو ټریبیون او نورو مجلو او جريدو کې د افغانستان د وضعي په باب مهم رپوټونه او مقالې خپرې کړي دي. د هغه بل ځانگړی خصوصیت دا دی چې د افغانستان دننه او بهر د ډېرو افغانانو سره اړیکي او کلتوري همکارۍ لري. بروس ریچاردسن د افغان امپریکن په ټولنه کې خورا زیات منور او صادق افغانان پېژني او د هغوی سره تماس او علمي راکړه ورکړه لري. د بناغلي ډاکټر نثار احمد صمد د ژباړو او فرهنگي کونښنونو له برکته د بروس ریچاردسن زیاتره لیکنې په پښتو ترجمه سوي دي، او په افغاني مطبوعاتو لکه افغان رساله، آيينه افغانستان، بېنوا، دعوت، هېواد، او سباوون کې خپرې سوي دي. بناغلی ریچاردسن د باسټون په ښکلي ښار کې د خپلي مېرمنې سره ژوند کوي. د بروس ریچاردسن بل کتاب "افغانستان او د شوروي د تېروريزم خاتمه" په نامه یادېږي .

د بناغلي بروس ریچاردسن د کتاب یوه مهمه او محوري موضوع د افغانستان په اوسني تاریخ کې د احمد شاه مسعود او د هغه د ډلي ناروا نقش، وړاندوینې سازشونه، او پټي او خطرناکه دسیسې دي هغه لیکي: د ۱۹۸۰ په لمړیو میاشتو کې،

شورويانو او مسعود موافقه او اوربند سره لاسليک کړ. ددغه ناروا تړون اساسي هدف دا وو چې مسعود به د سالنگ لاره د روسي کاروانونو لپاره امنه ساتي، او په مقابل کې به شورويان د هغه سره مالي مرستې کوي، او هم به هغه مجاهدین بمباري کوي کوم چې د مسعود رقيبان او سيالان دي. ښاغلي ريچارډسن ليکي: سي اي ې او خارجه وزارت د ۱۹۸۰ په کلونو کې د شورويانو او مسعود په معاملو خبر وه، خو سي اي ې بيا هم د هغه سره مالي مرستې کولې. ليکوال د شورويانو او مسعود پر پټو اړيکو باندې ډېر زيات ټينگار کوي. هغه له اول لاس اسنادو، سرې استخباراتي رپوټونو، او کتابونو څخه معلومات راغونډوي. د مسعود او شورويانو تر مينځ د قرار دادونو څرک لگوي. روسان د سالنگ امنيت غواړي، او مسعود غواړي چې د روسانو د بمباريو په زور خپل قدرت نور هم پراخ کړي. له روسانو څخه نقدي روپۍ تر لاسه کړي. له همدې چپل څخه د کابل د حکومت سره ارتباط ټينگ کړي. خپله قوه د کورنيو او وړانکونو جگړو لپاره وساتي. احمد شاه مسعود د دريمي نړۍ ټيپيکل جنگسالار او د مسلحو مليشاوو ليدرو وو. هغه د هر چا سره معامله کوله. مسعود د مجاهد، کمونيست، خاديست، امريکايي، پاکستاني، ايراني، هندي، فرانسوي، او تور او سپين سره معاملې ته چمتو وو. هغه هم د کې چې بې څخه پيسې اخيستي، او هم يې له سي اي ې څخه ډالرجب ته کول. مسعود او ټول "پنجشيري مافيا" په خارج کې بانکي حسابونه لري. (۲۵ مخ) ليکوال وايي: مسعود د شورويانو يو صادق او مطمئن ملگري وو. همدا وجه وه چې کله طالبانو مسعود ته په کابل کې ماتي ورکړه او مسعود د پنجشير په غرونو، تونلونو، او سمخو کې له ډاره پټ سو. د مسعود مرکز د تاجکستان د کولاب ښار وو. مسعود تر پايه پوري د روسانو سره ډېر نژدې پاتي سو. د شمال د ايتلاف لويه ملي کمزوري همدا روسي او ايراني کنکشن دی.

څار شم د ليدر تر کولمو خپته يې د ښکلولو ده۔

چا مهار چا اوښ وخور، او ده واره کاروان وخور

(غني)

د مسعود، پرچميانو، او نورو قومي مليشاوو ايتلاف پخپل ذات او بنسټ کې يو افغاني ضد اتحاد وو. په کال ۱۹۹۲ کې، مسعود د ملگرو ملتونو د سولې سياسي تجويز او پلان خراب کړ؛ په زور او دسيسه يې کابل ونيو؛ او تباه کونکي کورني جنگونو ته يې لاره خلاصه کړه. قومي او سمي اختلافات او تضادونه يې ډېر کړل. هغه په خورا سپين سترگي د ملگرو ملتونو د استازي بينيسيوان د سولې او د قدرت د انتقال پروسه وړانه او تخریب کړه. هغه د خپل ايتلاف د ټولو ملگرو سره جلا جلا او په نوبت جنگونه وکړل. د دوستم سره يې د کابل په وړانولو کې اوږه په اوږه عمل وکړ. د هزارگانو پر خلاف يې له هيڅ ډول وحشت او بربريت څخه ډډه و نه کړه. د حکمتيار د جنگياليو سره يې د کابل ښکلی او زرغون ښار ست کړ. ددې ادعا ښه ثبوت د کابل کنډواله ښار او ۵۰۰۰۰ شهيدان دي.

ښاغلي ريچارډسن ليکي: د ۱۹۸۰ په کلونو کې سي اي ې مسعود ته پنځه لکه ډالره ددې لپاره ورکړل چې د شورويانو پر مخ د سالنگ ستراتيژيکه لاره و تړلي. په بل عبارت، د شورويانو د اکمالاتو پر مخ د سالنگ لويه لاره نا امنه او خطرناکه کړي. دلته او هلته او وخت نا وخت، پر روسي کاروانونو باندې بريد ښخ کړي. مگر سي اي ې سمدستي خبره سوه چې د شوروي کاروانونه د پخوا په شانې په امن او امان کې کابل - حيرتان - شير خان بندر ته خاطر جمع تگ را تگ کوي. کله چې سي اي ې د مسعود څخه پوښتنه کوي چې پيسې خو دي جيب ته کړې مگر ولي د شورويانو پر کاروانونو باندې حملې نه کوي؟ مسعود د پيسو له اخيستلو څخه ډډه ناگاره کېږي. حال دا چې د سي اي ې همدا مامور په خپل کتاب کې ليکي چې پيسې يې د مسعود ورور ته په پېښور کې نقدي وکړې وې. (۲۱ مخ)

د طالبانو د رژيم تر سقوط را وروسته، د بوش ادارې او د کرزي حکومت زيار باسي چې احمد شاه مسعود ته يو جعلي او رومانتيک شخصيت ورکړي. له مسعود څخه د افغانستان د معاصر تاريخ يو واقعي اتل جوړ کړي. د هغه د لمانځلو او يادولو لپاره مضحک جشنونه او مجلسونه جوړوي. خو تاريخ دا ثابته کړېده چې له جنگسالارانو څخه ملي اتلان نه سي

جوړېدای. له یوه جگړه مار څخه سپین چرگ جوړول له یوې خوا د ژوندی تاریخ تحریفولو او له بلې خوا په پېڅرو راوغو ویلو ته اړتیا لري. که څه هم، د کرزي حکومت دا داوړه کاره وکړل، خو نتیجه یې ورنه کړه. ځکه خلک خپل واقعي او خواخوږي اتلان او مشران خپله پېژني. خو تپل سوي او پردو جوړ کړي کاغذي اتلان نه خوښوي. همدا سبب دی چې د احمد شاه مسعود لپاره د کرزي د حکومت ټولې هلې ځلې ناکامه او رسوا سوې. دا کوښښونه یو ډول ملي ضد رنگ او خوند لري. یو ډول خاصه گستاخي ده. د کابل حکومت د مشروعیت د کمزورېدو یو اساسي عامل دا وو چې کرزي د جنگسالارانو سره روغه جوړه، سازش، او مصلحت وکړ. د دوستم، فهیم، رباني، سیاف، خلیلي، حضرت علي، او... داسې نورو جنایتکارانو سره د کرزي همدا د نیمې شپې گناه کاره ناستي پاستي وې چې د حکومت د مشروعیت او قانونیت اډانې یې ور ولړزولې. د دریمې نړۍ ځیني مشران فکر کوي چې دوی کولای سي چې هم ځان او هم جهان وغولوي. مگر حقیقت دا دی چې یوازي ځان غولوي، او ساده گان په ځان نه پوهېږي.

د بروس ریچارډسن یو ځانگړی خصوصیت دا دی چې هغه د نورو امریکایي او خارجي لیکوالانو، مبصرینو، او ژورنالیستانو پر خلاف د امریکا په ملاتړ د افغانستان په اوسني حکومت کې د پښتنو ونډه ډېره کمه او غیر عادلانه بولي. هغه عقیده لري چې همدې مسلې د کرزي حکومت مشروعیت او قانونیت تر سوال لاندې کړی دی. همدا موضوع د افغانستان د سیاسي بحران یوه لویه او جدي برخه تشکیلوي. بروس ریچارډسن عقیده لري چې د افغانستان په اوسني حکومت کې همدا څرگنده بې اندولې او ظلم د یوه عمدي پلان په اساس سوی دی. ښاغلی بروس ریچارډسن وایي په سي ای او نورو استخباراتي موسساتو کې د پښتنو په پرضد یو ډول خاص تعصب او مخکنی منفي قضاوت موجود دی. لیکوال د امریکا په ملاتړ د کرزي په حکومت کې د جنگسالارانو، "پنجشیري مافیا"، د مخدره موادو د قاچاقبرانو، د کي جي بي پخوانیو جاسوسانو، او نورو بد نامو جنګي ډلو فعال او زیاتېدونکی حضور او ونډه غندي. د امریکا پرله پسې او مرګانۍ بمبارۍ، ډارونکي محبسونه، د ابو غریب، گوانتانامو، بگرام او کندهار د محبسونو رسوایي، او د امریکایي عسکرو مغروره چال چلند غندي. هغه لیکي: یو اساسي قانون چې عملي نه سي، د هغه اساسي قانون گټه څه ده؟ لیکوال د امریکا په ملاتړ د کرزي په حکومت کې د پښتنو سپکه ونډه او قومي بې اندولې ته هر ځای گوته نیسي. (۳۲۱ مخ)

لیکوال لیکي: پښتانه د طالبانو او القاعده سره یو گڼل د بوش د ادارې پالیسي ده. اکثره طالبان پښتانه دي، خو ټول پښتانه طالبان ندي. پدې تېرو اوو کالو کې، پښتني سیمي د جنگونو گرم میدانونه گرځېدلي دي. د ۲۰۰۱ کال د اشغال د لمرې ورځې څخه را پدې خوا، په واشنگتن کې د پښتنو پر خلاف احساسات راپرېدلې وه. د پښتنو پر خلاف ددغو منفي احساساتو یو اساسی عامل دا وو چې طالبانو د القاعدې لوی او ښکاره قاتل اسامه بن لادن ته پخپل توره او لغوږنه لمن کې ځای ورکړی وو. پدې سیمو کې یوه دایمي ناکراري او بې امنې حاکمه ده. پښتانه د امریکا په ملاتړ د کرزي د حکومت څخه نا راضه او بېزاره دي. په اکثره پښتني سیمو کې حکومت خپل ټول اعتبار او قدرت له لاسه ورکړی دی. پراخي سیمي د مرکزي حکومت تر ولکې وتلي دي. امنیت خراب دی. اقتصاد کمزوری او په تپه ولاړ دی.

په متحده ایالاتو کې د سپتمبر د تروریستي حملو څخه پس، د بوش حکومت له طالبانو څخه د اسامه بن لادن توقیفولو او یا له افغانستان څخه ددغه نړیوال قاتل او جاني اخراجولو و غوښتل. مگر ملا عمر، البته د ای ایس ای په لمسون، د اسامه بن لادن پر ساتلو ټینګار وکړ. ملا عمر فکر کاوه چې امریکا هم ښایي د گاونډي کلي یو گوډ او روند ملا وي. دوه یا درې ټانکه، څو پمن عسکر، او څه کالداري، یا تومن او یا هم څه ډالر به لري. ای ایس ای ملا عمر ته د کلنټن د ادارې هغه بریدونه ور په یادول چې د مانیکا لوینسکي د محکمې د فیصلې د صادرېدو څخه یې فقط څو ساعته مخکې د بن لادن پر اډو باندي وکړل. نوي اسناد او شواهد ښيي چې ای ایس ای ملا عمر تشویقاوه چې یاره روحيات مه باېله. مړه ملا! مه وار خطا کېږه. ته امیرالمومنین یې څه ځان ټینګه که. دا ټول د امریکا لاپي شاپي دي. امریکا او افغانستان ډېر سره لیري دي. امریکا فقط هوایي ډزي کوي او ښایي څه بمبارۍ هم وکړي، خو واپس بېرته ځي. ساده ملا عمر د ای ایس ای همدې غوږو

خبرو و غولوی. خود بی ۵۲ هیبتناکه او دروند رخ ملا عمر اخوند تببستی او تاختی ته اړ ایستی. غریب په ژوندون ژوندی ژړاندي ورک سو. او اوس په دوربین کي هم نه پیدا کېږي .

د بناغلی بروس ریچارډ سن یوه ځانگړې خصیصه دا ده چې اول لاس اسناد، تاریخي مدارک، او مواد پیدا کوي. د جاسوسانو، دپلوماتانو، په قضیه کي د خپلو خلکو سره یې په له مرکو څخه زیاد مواد را غونډوي. بناغلی ریچارډ سن د کي چې یې په اسنادو کي، د روسي جنرالانو او عسکرو په خاطراتو او مرکو کي، او د سي ای ډي په مخبرو او رپوټونو کي د مسعود د معاملو، سازشونو، او تړونونو پل پسې راخیستی دی. هغه لیکي: د شوروی اتحاد پخواني جمهورریس گوربچوف د بي بي سي سره په یوې مرکې کي وویل: هو، مسعود زموږ سپری وو. موږ د هغه سره ډېرې معاهدې او تړونونه لاسلیک کړي دي. هغه د سالنگ لاره زموږ لپاره امنه کړې وه، او نه یې پرېښودل چې څوک پر موږ باندي هلته برید وکړي . (۱۷مخ)

بناغلي بروس ریچارډ سن له افغانانو سره رښتینه مینه، علاقه، او خواخوږي لري. د هغوی په بې وزلیو، ستونزو، او چلنچونو باندي پوره واقف دی. بروس ریچارډ سن په خپلو لیکونو او کتابونو کي د افغانانو ننگه کوي. د جمهورریس بوش پر تباہ کونکو پالیسو باندي انتقاد کوي. بروس ریچارډ سن پر افغانانو باندي احسان کړی دی، او موږ یې دا احسان منو. هغه د افغانانو رخ تر ډېرو ځایونو پوري رسولی دی. هغه د افغانانو مظلومیت، قربانی، او کړاونه یاد کړيدي. هغه د افغانانو یو واقعي او ښه دوست دی. د افغانانو په درد خوږمن دی. په افغانستان کي د جنگ او ورانی مخالف دی. د سولي او ثبات پلوي کوي. د برابر او عادلانه سیاسي وېش پلوي کوي. او لنډه دا چې د شمال د ایتلاف د ډانگیانو، د مسعود د باندو او مافیا، او د امریکا په ملاتړ د ټولو جگړمارانو مخالف دی .

(په تکلیف کښې د یو دوست تکړه آواز — دی له ټولو خوږ له واپو ښکلی ساز " غني ")

والسلام